

Bátaszék Város Bűnmegelőzési Stratégiája

2021-2026

Tartalomjegyzék

I.	Bevezető	3
	1. Előzmények és fogalommeghatározás	
	2. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia	
	3. Nemzetközi szervezetek tevékenysége	
	4. Az Európai Unió tevékenysége a bűnmegelőzés területén	
II.	Települési Bűnmegelőzési Stratégia	8
	1. Stratégia jogszabályi környezete	
	2. Stratégia alapelvei	
III.	Helyzetelemzés	10
	1. Település története	
	2. Bátaszék napjainkban	
	3. Bűnügyi helyzetelemzés	
IV.	Beavatkozás	22
	1. Célok	
	2. Prioritások	
	3. Cselekvési terv	
V.	Megvalósítás	25
VI.	Forrás- és irodalomjegyzék	26
VII.	Záradék	27

I. Bevezető

1. Előzmények és fogalommeghatározás

A bűnözés Magyarországon a rendszerváltozás óta robbanásszerűen növekedett, így a bűnmegelőzés a rendszerváltás óta központi probléma. A bűncselekmények többsége a lakosság vagyon- és személyi biztonságát közvetlenül sérti, az élet minőségét kedvezőtlenül befolyásolja.

A nyugat-európai államokban a bűnmegelőzési stratégiával és az ehhez igazodó cselekvési programokkal jó eredményeket értek el a bűnmegelőzésben, a közbiztonság javításában. A bűnözés kihívásaira a közbiztonság, a jogbiztonság és a közbizalom javítása érdekében kiemelt hangsúlyt kap a kormányzat részéről az a gyakorlat, hogy megfeleljünk a nemzetközi normáknak és elvárásoknak.

A **közbiztonság** a társadalmi együttélés rendjének – adott időszakban és helyen – jogilag szabályozott olyan tényleges helyzete, amelyben az emberek élete, személye, javai és jogai biztosítottak az illetéktelen támadástól.

A **bűnmegelőzés** minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével.

2. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia

A magas szintű közbiztonság megteremtése és fenntartása, a bűnözés visszaszorítása, a bűnözést kiváltó jelenségek feltárása érdekében az 1087/2011. (IV.12.) Korm. határozattal létrehozott Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács tudományos eredményekre figyelemmel kidolgozta a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiáját, amelyet a **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023)** (a továbbiakban: NBS) **szóló 1744/2013. (X.17.) Korm. határozat** 2013. október 18-án léptetett hatályba.

Magyarország kriminálpolitikai törekvése a közrend erősítése, a közterületek biztonságának fokozása, a bűnözés mennyiségi visszaszorítása és csökkentése, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítése, megfelelő védelem biztosítása a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok közbiztonságérzetének javítása.

A stratégiai dokumentumban megfogalmazott prioritások, beavatkozási területek és intézkedések alapján lehetőség nyílik arra, hogy javuljon a közbiztonság; csökkenjen a közterületen elkövetett bűncselekmények száma; csökkenjen a korábban bűncselekményeket elkövetők visszaesési rátája; csökkenjen a gyermek és fiatalkorúak veszélyeztetettsége; csökkenjen az áldozattá válás veszélye, ugyanakkor az áldozattá vált személyek segítése és a bűnözés okozta károk kezelése a jelenleginél hatékonyabb és teljesebb körű legyen.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia

- a településbiztonság fokozása érdekében megvalósítandó célok,
- a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésével kapcsolatos célok,
- az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítésével kapcsolatos célok és
- a bűnismétlés megelőzéséhez szükséges célok elérésére fókuszál.

Az NBS átfogó céljai:

- A rendszerszintű bűnmegelőzés.
- A koordinált bűnmegelőzési munka.
- A bűnmegelőzés hasznosságának tudatosítása.
- A támogatások koncentrált felhasználása
- Az együttműködők azonosítása.
- Eredményes kommunikáció.

Bűnmegelőzés szereplői:

- rendőrség
- önkormányzatok
- nevelési-oktatási intézmények
- gyermekvédelmi intézményrendszer
- családsegítő szolgálatok
- egészségügyi ellátórendszer
- Igazságügyi Szolgálatok, Pártfogó felügyelői Szolgálat
- egyházak és vallási közösségek
- civil szervezetek, ezen belül leginkább polgárőr egyesületek
- kulturális és közművelődési intézmények
- sportegyesületek
- családok, és az egyén.

3. Nemzetközi szervezetek tevékenysége

A bűnmegelőzés területén a nemzetközi szervezetek alapvető célja a tagállamok közötti tapasztalat-, illetve információcsere támogatása, részben a tagállami gyakorlatok, részben az intézményi és jogi háttér vonatkozásában. Az elmúlt években számos olyan kötelező erejű instrumentum, illetve ajánlás került kidolgozásra, amely a bűnmegelőzésre fókuszál vagy azzal összefüggésben állapít meg követelményeket.

Az ENSZ Gazdasági és Szociális Bizottságának a hatékony bűnmegelőzés támogatásáról szóló határozata alapján a „bűnmegelőzés területe olyan stratégiákat és intézkedéseket foglal magában, melyek célja a bűnözés kialakulása kockázatának, valamint a társadalomra illetve, egyénekre vonatkozó káros hatásainak csökkentése, az által, hogy az összetett okokra kíván hatni”. A multidiszciplináris megközelítést követve a dokumentum kiemelten foglalkozik a gazdasági-társadalmi fejlesztés és felzárkóztatás kérdésével, különös tekintettel a gyermekekre, családokra és fiatalokra, magában foglalva az egészségügy, oktatás, lakhatás és foglalkoztatás kérdéseit. Fontosnak tartja az együttműködés erősítését a kormányzati és nem kormányzati szervek között, a programok fenntarthatóságát és elszámoltathatóságát, az emberi jogok és jogbiztonság illetve a különböző társadalmi csoportok eltérő igényeinek figyelembe vételét. A 2005-ben felülvizsgált határozat² elsődleges célkitűzései között a bűnmegelőzés és büntető igazságszolgáltatás közötti összhang megteremtése kiemelt szerepet kapott.

2009-ben jelent meg az ENSZ Standardok és normák gyűjteménye a bűnmegelőzésben és a büntető igazságszolgáltatásban című összefoglaló dokumentuma, amely külön fejezetben foglalkozik a bűnmegelőzés területével, magában foglalva az áldozatok kérdését is. Ide köthető továbbá az ENSZ Gazdasági és Szociális Bizottságának a városi bűnmegelőzés területére vonatkozó határozata⁴, amely továbbra is a releváns szervek és intézkedések közötti koordináció fontosságára hívja fel a figyelmet, ugyanakkor nem fogalmaz meg közvetlen ajánlásokat.

Az ENSZ keretein belül, a bűnmegelőzéssel és a kábítószer kérdésekkel foglalkozó hivatal (a továbbiakban: UNODC, United Nations Office on Drugs and Crime) végez bűnmegelőzéshez köthető tevékenységet. A Bűnmegelőzési és Büntető Igazságszolgáltatási Bizottság (CCPCJ, Commission on Crime Prevention and Criminal Justice) feladata a vonatkozó ENSZ-normák kialakítása és folyamatos felülvizsgálata, valamint a tagállamok közötti információ- és tapasztalatcsere biztosítása. Az ENSZ a bűnmegelőzés területét, mint a bűnözésből fakadó társadalmi és gazdasági költségek csökkentésének lehetőségét kezeli. Kiemelt prioritásként

foglalkozik a városi bűnmegelőzéssel, a fegyveres erőszak, illetve a bűnismétlés megelőzésével. Alapvető célja a közösségek biztonságának biztosítása és ezáltal a tagállamok fenntartható fejlődésének támogatása. Tekintettel a szervezet átfogó jellegére, értelemszerűen a bűnmegelőzés vonatkozásában is holisztikus megközelítést követ, a bűnözés gyökereiként alapvetően az egyenlőtlenséget, szegénységet és diszkriminációt nevezi meg.

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (a továbbiakban: EBESZ) céljainak megfelelően alapvetően nem nevesíti prioritásai között kifejezetten bűnmegelőzést, azt a szervezett bűnözés elleni küzdelem, illetve a konfliktuskezelés részeként tekinti.

Az elmúlt időszakban számos egyezmény és ajánlás került kidolgozásra, így a nők elleni és kapcsolati erőszak megelőzésére a gyermekek szexuális kizsákmányolása, az emberkereskedelem, a kiberbűnözés elleni, valamint a terrorizmus megelőzésére vonatkozó egyezmény. Az Európa Tanács jelenlegi törekvése annak felmérése, hogy ezek az ajánlások és intézkedések milyen módon valósulnak meg a gyakorlatban, illetve hogyan lehetne hatékonyabban használni őket, milyen esetleges változtatásokra van szükség, akár a tagállamok részéről, akár az egyezmények vonatkozásában.

4. Az Európai Unió tevékenysége a bűnmegelőzés területén

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 84. cikke értelmében: „az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg a bűnmegelőzés terén a tagállami intézkedések előmozdítására és támogatására, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját”. Az Európai Uniónak ennél fogva lehetősége van a megfelelő intézkedések kialakítására, valamint a tagállamok tevékenységeinek támogatására.

Ezen a területen az EU alapvetően a tagállamok közötti tapasztalatok és gyakorlatok megosztására koncentrál, részben a büntetőeljárások vonatkozásában, másrészt a bűnözés, illetve a visszaesés mennyiségi és minőségi csökkentése érdekében. Kiemelt figyelmet kapnak természetesen a bűnözés tekintetében sérülékeny társadalmi csoportok és személyek. Ennek megfelelően uniós szinten az elmúlt időszakban széles skálát lefedő, generális prevenciót célzó büntetőjogi javaslatok születtek, ide kapcsolva többek között a kábítószer-prevenciót, a számítástechnikai bűnözés, az emberkereskedelem, illetve a gyermekpornográfia elleni küzdelmet is.

Az Unió 2014 végéig hatályos bel- és igazságügyi együttműködési keretprogramja, a Stockholmi Program is ennek megfelelően fogalmazza meg a hatékonyabb bűnmegelőzéshez

köthető célkitűzéseit. Ennek értelmében a bűnözés szintje leginkább a bűnmegelőzést célzó – többek között a társadalmi beilleszkedést előmozdító – hatékony intézkedésekkel csökkenthető, olyan multidiszciplináris megközelítést követve, amely az adminisztratív intézkedések meghozatalát, valamint a hatóságok közötti együttműködés előmozdítását is magában foglalja.

II. Települési bűnmegelőzési stratégia

1. Stratégia jogszabályi környezete:

- **Az Mötv. 13. § (1) bekezdésének 17. pontja a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között külön nevesíti a település közbiztonságának biztosításában történő közreműködést.**
- **A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény** III. fejezete a települési önkormányzatok és a rendőrség kapcsolatát határozza meg. Felhívja a figyelmet az önkormányzati és rendőri vezetők közbiztonsággal kapcsolatos közös feladataira.
- A büntető jogalkalmazás szempontjából kiemelkedő szerepe van a **Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek** (Btk.), amelynek módosításai szigorították a visszaesőkkel kapcsolatos szabályokat, kiszélesedett ugyanakkor a jogos védelem kerete, a büntethetőség korhatára a legsúlyosabb, a társadalom számára legveszélyesebb erőszakos bűncselekmények esetében 12 éves korra csökkent, s a fiatakorú bűnelkövetőkkel szemben is szigorúbb szabályok alkalmazandók.
- **A jogalkotó a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény** (Szabstv.) megalkotásával a társadalomra kisebb fokban veszélyes cselekmények tekintetében is szigorúbb szabályozást hozott létre, különös tekintettel a tulajdon elleni szabálysértések elkövetőivel szemben kiszabható büntetésekre. A Szabstv. hatálybalépése csökkentette a települési önkormányzatok bűnmegelőzéssel kapcsolatos céljainak megvalósítását szolgáló eszközök tárházát. Az önkormányzatok 2012. május 31. napjáig kötelesek voltak hatályon kívül helyezni az önkormányzati rendeletekben meghatározott szabálysértési rendelkezéseket, amellyel egyidejűleg megszűnt az önkormányzatok képviselőtestületeinek lehetősége arra, hogy önkormányzati rendeletben szabálysértéssé nyilváníthassanak egyes, a település sajátosságainak megfelelő, speciális közösségellenes magatartásokat. Miután a Szabstv. a korábban döntően jegyzői hatáskörbe tartozó szabálysértések elbírálását a járási hivatalok hatáskörébe utalta, megszűnt a kisebb súlyú, társadalomra veszélyes magatartások elkövetőinek felelősségre vonása kapcsán kialakítható, a bűnmegelőzés céljait szolgáló helyi gyakorlat kialakításának lehetősége.
- **Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény** (Mötv.) 143. § (4) bekezdés d) pontja felhatalmazása szerint a helyi önkormányzat

képviselőtestülete a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit önkormányzati rendeletben szabályozhatja.

2. Stratégia alapelvei:

- együttműködés
- partnerség
- prioritások megfogalmazása
- rugalmasság és gyors reagálás
- a lakosság igényeinek figyelembe vétele
- rendszerszintű bűnmegelőzés
- koordinált bűnmegelőzési munka
- a bűnmegelőzés hasznosságának tudatosítása
- a pályázati források koncentrált felhasználása
- eredményes kommunikáció
- a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiának való megfelelés

III. Helyzetelemzés

1. Település története

Bátaszék környékén a legrégebb időktől megtalálható az emberi élet nyoma. A vaskortól már írásos emlékek is vannak a területen élő népcsoportról, akiket keltáknak neveztek, s akik a környéken nagy telepeket hoztak létre (Báta-Öreghegy, Farkasd, Szekszárd). Őket az időszámítás környékén a rómaiak igázták le, s így a környék Pannónia provincia része lett. A barbár támadások kivédésére a rómaiak hadi utat építettek Óbudától Eszékig, melyet egész hosszában katonai telepekkel erősítettek meg. A közelben jelentős település vagy villa nyoma a mai Kövesd-puszta határában figyelhető meg. Az út nyomvonalát római mérföldmutatók jelölték, melyek közül kettő ma is a szekszárdi múzeumban látható. A római uralom felbomlása után a népvándorlás hullámaiban sorra követték egymást szarmaták, hunok, avarok, frankok, szlávok, de szilárd államot csak a 9. század végén megérkező magyarság tudott létrehozni Szent István király idején.

A honfoglalás idején megjelenő magyarság a mai Bátaszék központjában hozta létre települését, mely Szent István idején keresztény hitre térve templomos helyé is vált, temetője a mai Hősök tere alatt található. 1142-ben II. Géza király ciszterci szerzeteseket telepített le Széken az ausztriai Heiligenkreuzból, akik monostort építettek a régi falu helyén, s ezt Cikádornak nevezték el. A nép azonban a falut továbbra is Széknek hívta. A ciszterci apátság nem csak a település, hanem a környék életét is megváltoztatta. Ugyanis a cikádori apátok új gazdálkodási eljárásokat honosítottak meg, rendszeresen utaztak Franciaországba, eljárak pápák és királyok megbízásából. Az apátság gazdaságilag is jelentős központtá vált, amit az jelez a legvilágosabban, hogy még a pápa és a IV. lateráni zsinat is foglalkozott a cikádori ciszterciek szőlőfelvásárlásával és borügyleteivel.

A tatárjárás azonban egy csapásra véget vetett a virágzó monostori életnek. 1242 március elején ugyanis egy portyázó tatár csapat felgyújtotta és porig rombolta a monostort és a templomot. A pusztítás oly mértékű volt, hogy a ciszterciek száz évig sem tudták a helyreállítást befejezni. A monostorban ez időben is folyt szerzetesi élet, sőt a ciszterciek kisebb mértékű hiteles helyi tevékenységet is kifejtettek, de a helyreállítást csak akkor tudták elkezdni, amikor 1347-ben és 1353-ban a bátmonostori Töttös család nagyobb összeggel dotálta az újjáépítést. Így sem tudták teljes nagyságában helyreállítani, s a templom rövidebb lett a tatárjárás előtti állapotnál. Ettől az időtől már jelentkeztek a monostorban a válság jelei. Egyre kevesebb szerzetes kérte felvételét a rendbe, az apátság működtetése és fenntartása is nehezebb lett, így a kegyúr, Zsigmond király a délvidékről a török elől menekülő bencés szerzeteseket telepített a cikádori monostorba, akik ezután a ciszterciektől való megkülönböztetés érdekében széki apátságnak nevezték magukat.

1419 őszén érkeztek meg a bencés szerzetesek, s ezzel új fejezet kezdődött Bátaszék történetében. Apátjuk Imre, a hatalmas Újlaki család tagja, nem csak a monostor helyzetét erősítette meg, de gazdasági téren is sokat köszönhet neki a környék. Bátaszék pl. az ő idején fejlődött mezővárossá, jelentős iparosréteg alakult ki, s lakosság számának növekedését mutatja, hogy új városrészrel gyarapodott; a korábbi Alsóvárosnak nevezett településmag mellett Szék-Felsővárossal. ez időben játszódott le a monostor közelében I. Ulászló és V. László

király pártjai között a cikádori csata. Mátyás király idején az apátságot kormányzók irányították, akik közül ki kell emelni Debrentei Tamás zágrábi, majd nyitrai püspököt, aki hiteles helyi engedélyt is szerzett újra az itt élő bencés szerzeteseknek, de halála után Mátyás király 1478-ban egyesítette a széki apátság javadalmát a szomszédos bátai apátsággal, így a huzamos együttélés eredményeként kezdték Szék nevét Bátaszék alakban használni a 16. század elejétől. A békés belső fejlődésnek a török előrenyomulása vetett véget.

1529 nyarán Ibrahim pasa, mivel a székiek ellenálltak neki, az erősített helyet földig romboltatta. Buda elfoglalása után (1541) azonban a török a hadiút biztosítására palánkvárat épített ki, mely egy földv árból és a belső v árból állt. A földvár falai vert földből készültek, s bizonyos pontjain kerek és négyszögletes tornyok álltak. Az egyik kerek torony pl. a könyvtár előtti járda alatt nyugszik, alig fél méternyire. A belső vár a megerősített középkori templom és monostor maradványa lehetett. A templom szentélyét és keresztházát Szulejmán szultán tiszteletére dzsámivá alakították, délkeleti részéhez minaretet építettek, míg a templom hajóit elfalazva, kis szobákra osztották, ahol a török helyőrség tanyázott. E dzsámi építészeti emléke az a török mosdómedence, amely ma a templom előcsarnokában látható. Maga a város a török kor elején kb. 100, a 17. század közepén 50 szegényes, deszka tetejű házból állt. A palánk mély és széles árokkal volt körül véve, melynek csapóhidját minden éjjel felvonták - tudjuk meg Evlia Cselebi híres török utazótól. A török helyőrség, mely főleg bosnyák martalócokból állt, aga parancsnoksága alatt élt a széki palánkban. A 17. századra a lakosság nagy mértékben megfogyott, főleg délszláv, bosnyák elemek maradtak meg a környéken, akik a felszabadító háborúk után is éltek, amikor a bécsi udvar parancsára a török várakat és palánkokat, köztük a bátaszékit is földig rombolták. Bátaszék ekkor a bátai apátsághoz tartozott, melynek címét a Habsburg uralkodók magyar főpapoknak adományozták.

A török kiűzése után a bátai apátságot Jány Jakab Ferdinánd olasz származású kapta meg, aki birtokai központjául Bátaszéket jelölte ki. Jány már az 1710-es évek elején foglalkozott a környék betelepítésével, mivel a török kivonulása után a vidék majdnem lakatlan maradt. Először szerbekkel próbálkozott, de ezek engedetlenek lévén, Jány Németországba küldött ügynököket telepesek verbuválására. 1718-ban kezdődött el a németek betelepítése, akik három évi adómentességet is kaptak. Helyreállította számukra a középkori templom szentélyét, s papot is küldött Bátaszékre. A telepítés nem csak Bátaszékre, hanem a környező apátsági birtokokra, Leperd, Dolinára, Furkóra, Kövesdre és Lajvérra is kiterjedt. A település fejlődése Jány 1727-ben bekövetkezett tragikus halála után is folyt, sőt az 1739-es nagy pestisjárvány sem tudta lassítani. Közben az új apát, Kollonich Zsigmond bécsi érsek a régi templomot átépíttette, s toronnyal látta el. Kollonich halála után 1751-től Mária Terézia a birtokot és Bátaszéket a bécsi Teréziánumi Akadémiának adományozta az ott nevelkedő magyar ifjak eltartására. A 18. század közepére Bátaszék jelentős mezővárossá fejlődött. Lakossága meghaladta a 2000-et, a németek mellett jelentős magyar és szerb népesség is élt a városban. A katolikusok mellett a szerbeknek is volt templomuk, s már ekkor külön tanítója volt a szerb gyerekeknek. E korból valók Bátaszék legszebb műemlékei, az Orbán-, a Kálvária-, és a Mária-kápolnák, a teréziánumi épületek közül az 1770-es években épült kastély (Városháza) a 18-19. század fordulóján készült számvevőség székháza (Tsz Iroda). A lakosság főleg mezőgazdasággal foglalkozott, de jelentős céhes iparral is számolhatunk a 18. század közepétől. Külön céhe volt Bátaszéken a fazekasoknak, ácsoknak, bádogosoknak, kőműveseknek, bognároknak, lakatosoknak, takácsoknak és a csizmadiáknak.

A mezőváros fejlődését az is mutatja, hogy lakossága tovább nőtt. A 18. század végére 3000-re emelkedett, a 19-20. század fordulóján elérte a 7000-et, s azóta alig változott. A 19. század legfontosabb eseménye az 1848-as forradalom és szabadságharc volt, melyben sokan támogatták a szabadság ügyét katonaként, nemzetőrként. Bátaszéken is alakult nemzetőrzászlóalj három századdal, s majdnem hatszázan szolgáltak benne (564 fő legénység, 33 fő tiszt) magyarok és németek vegyesen. 1849-ben amikor a Dunántúl a császáriak kezére került, osztrák helyőrséget helyeztek Bátaszékre.

Az 1860-as évek közepén egy tűzvészben a település nagy része megsemmisült, ám az újjáépítés gyorsan megtörtént. A fejlődés innen töretlen az I. világháborúig. 1866-ban a város táviróállomást kapott, 1871-73 között pedig megépült az első vasútvonal, a dombóvári. A 1890-es években összekötötték Bátaszéket Szekszárddal is, majd elkészült a pécsi, végül a bajai vonal és a dunai híd, így Bátaszék jelentős vasúti központtá vált. A bajai hidat 1908-ban adták át, s ekkor készült a mai pályaudvar épülete is.

A századforduló legnagyobb eseménye az új neogótikus templom felépítése volt, melyet 1903-ban szenteltek föl. Az I. világháború, majd az ezt követő elcsatolások rázták meg mélyebben a bátaszéki társadalmat, ugyanis 1921-ben a helybeli szerb kisebbség egy-két család kivételével papostól-tanítóstól Jugoszláviába költözött. A két világháború közti konszolidált állapotokat újabb megpróbáltatások követték a II. világháború végén, melynek eredményeként Bátaszék lakossága nagyobb részben kicserélődött. Közel 4000 svábot telepítettek ki Németországba, helyükre bukovinai székelyeket (főleg józseffalviakat) és felvidékieket (Udvard, Nagysalló, és Szencz környékéről) telepítettek, de elszórtan délvidékiek is jöttek, s akadt egy-egy egyéni betelepülő is az ország különböző részeiről.

Így él együtt ma ez a három gyökerű népesség, s építi Bátaszéket, mely 1995-ben visszakapta régi városi rangját.

2. Bátaszék napjainkban

Bátaszék a Dél-Dunántúli Régióban elhelyezkedő, Tolna megyei város.

A város tagoltsága:

1. Városközpont;
2. Történeti településrész - Szék Alsóváros, Felsőváros;
3. Történeti településrész - Német telepes falu;
4. Újabbkori településrész;
5. Üzemi területek

A település területének nagysága (2020.01.01.): 6 357 ha

Az állandó lakosok száma (2020.01.01.): 6 058 fő

Lakások száma (2020.01.01.): 2 522

Bátaszék közlekedése jól kapcsolódik az országos rendszerekhez: vasúti csomópontként a vasúti közlekedéshez, 55-56-os sz. fő-közlekedési utakhoz, M6-os autópályához.

Az Önkormányzat a kötelező óvodai feladatellátást és a bölcsődei feladatok elvégzését a Bátaszéki Mikrotérségi Óvoda, Bölcsőde és Konyha intézményen keresztül biztosítja.

A városban a Bátaszéki Kanizsai Dorottya Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola illetve a II. Géza Gimnázium gondoskodik a megfelelő iskolai oktatásról, a közművelődést pedig a Keresztély Gyula Városi Könyvtár segíti elő.

Bátaszék Város Önkormányzata aktívan együttműködik, a civil szervezetekkel legyen szó akár a sport népszerűsítéséről, akár tehetséggondozásról, akár hagyományőrzésről.

A város gazdaságának alapját kiváló mezőgazdasági adottságai, közlekedésföldrajzi helyzete, valamint erős vállalkozói közössége adja. A település gazdasági struktúrájában meghatározó a mezőgazdasági üzemek és vállalkozások jelenléte. Mivel kiváló adottságokkal rendelkezik, a mezőgazdaság minőségi fejlesztése, a termékek feldolgozottságának fokozása erősítheti a településen az élelmiszeripar jelentőségét. Az utóbbi években az ipari vállalkozások száma csökkent, ez fokozottan igaz az építőipari vállalkozásokra. Az ipari szektor fejlesztésében nagy előrelépést jelenthet egy ipari park létrehozása, ami egyfelől a meglévő, másfelől pedig a kezdő vállalkozások számára nyújthat megfelelő alpinfrastruktúrát.

Bátaszék Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a város fejlesztésére, a gazdasági növekedés elősegítésére, a meglévő értékek óvására, a városi közösségi élet megteremtésére valamint a jelenkori (természetvédelem, környezetvédelem területén jelentkező) problémák kiküszöbölésére.

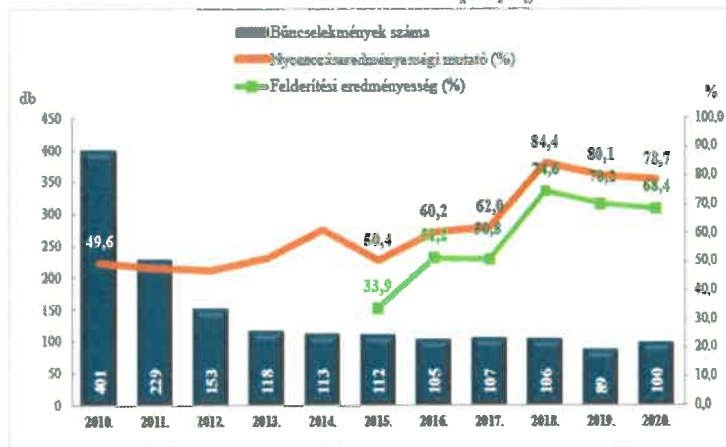
Bátaszék demográfiai változásait az alábbi táblázat szemlélteti:

Időpont	Lakónépesség	Lakások száma
2020.01.01.	6 058	2 522
2019.01.01.	6 072	2 522
2018.01.01.	6 108	2 522
2017.01.01.	6 094	2 522
2016.01.01.	6 118	2 523
2015.01.01.	6 217	2 522
2014.01.01.	6 307	2 523
2013.01.01.	6 380	2 524
2012.01.01.	6 419	2 524
2010.01.01.	6 583	2 569

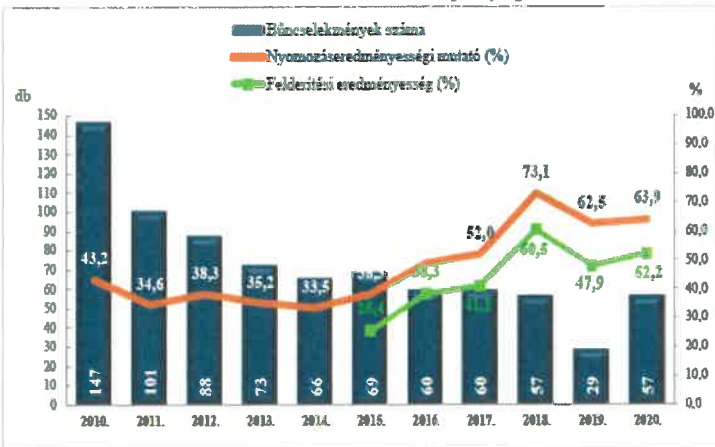
3. Bűnügyi helyzetelemzés

Bátaszéken a Szekszárdi Rendőrkapitányság - Bátaszék közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azokkal kapcsolatos feladatokról szóló – 2020. évi beszámolója szerint az **elmúlt tíz évben a következőképpen alakultak a bűnelkövetések**:

Összes bűncselekmény
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

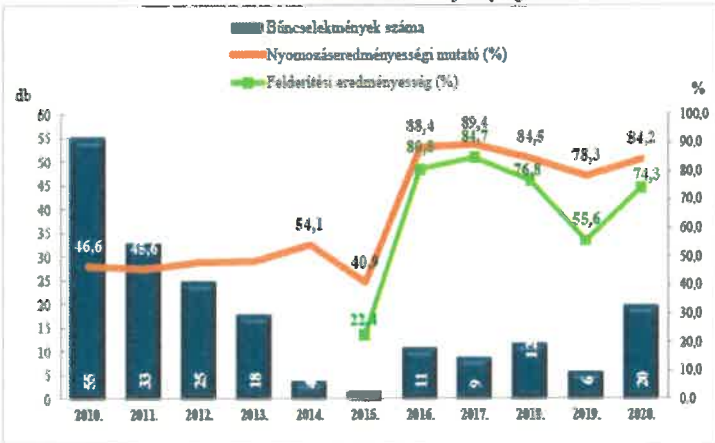
14 kiemelten kezelt bűncselekmény összesen
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Közterületen elkövetett bűncselekmény
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

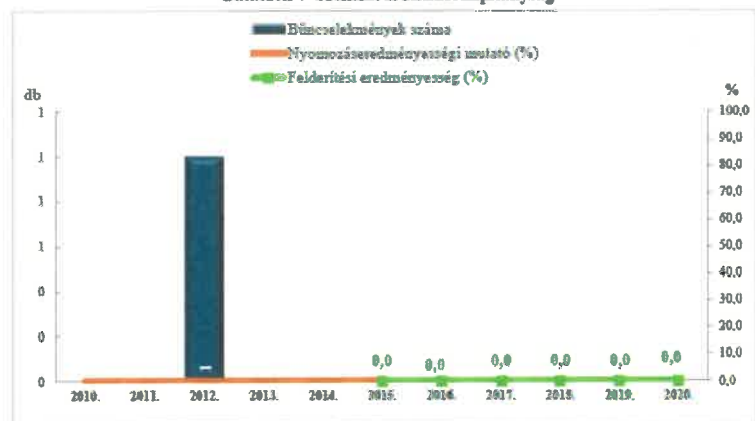

Közterületen elkövetett kiemelten kezelt bűncselekmény
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

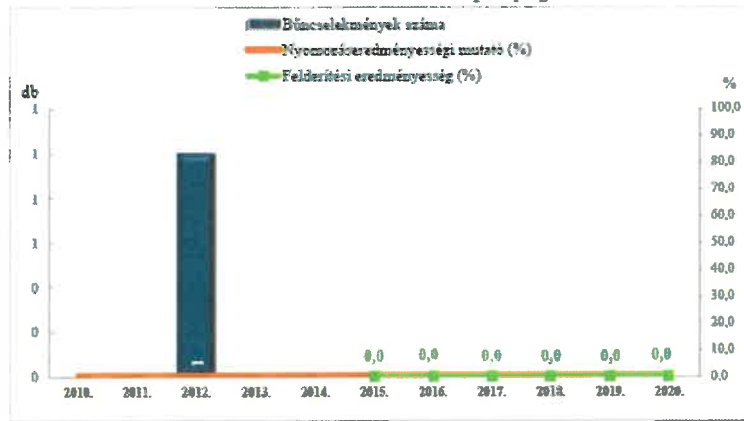

Az élet, testi épség és az egészség elleni bűncselekmények, gyermek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények, közigazgatás rendje elleni bűncselekmények:

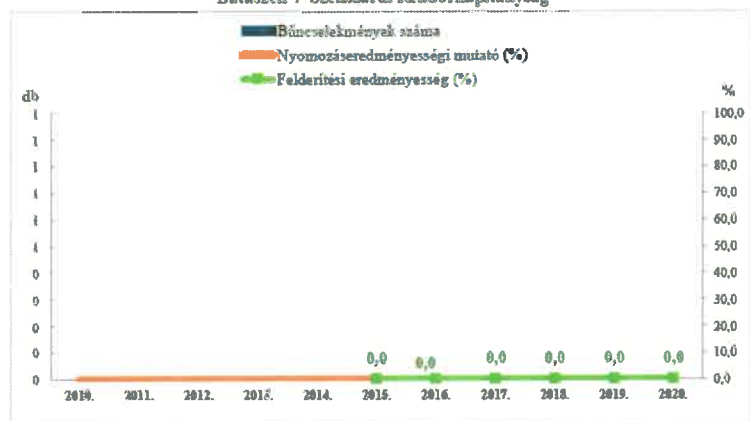
Emberölés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

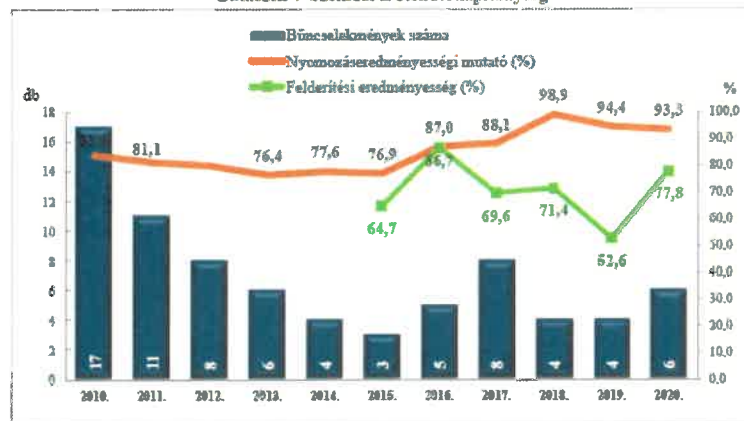
Szándékos befejezett emberölés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

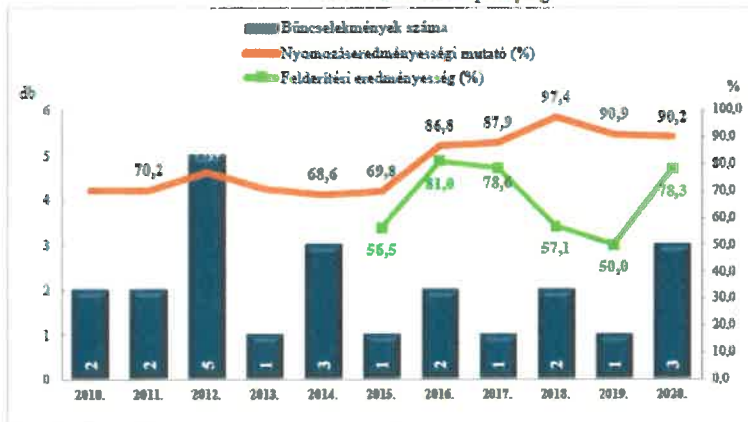
Emberölés kísérlete
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

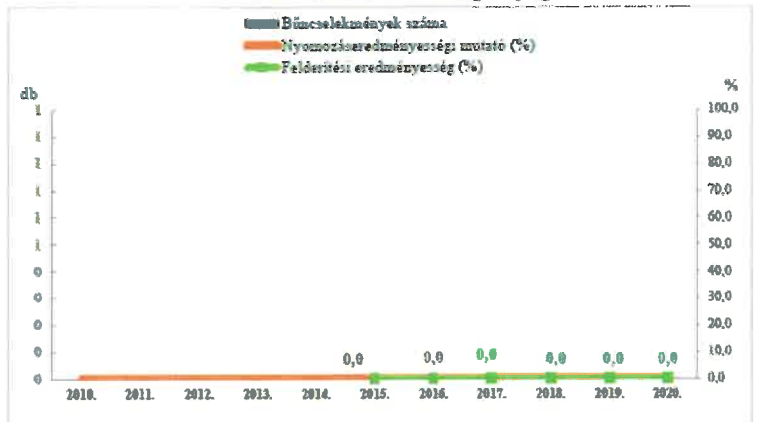
Testi sértés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Súlyos testi sértés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

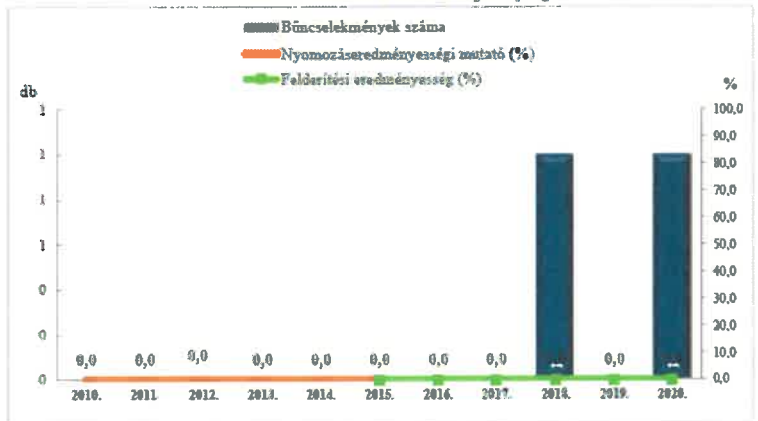
Halált okozó testi sértés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Kiskorú veszélyeztetése
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

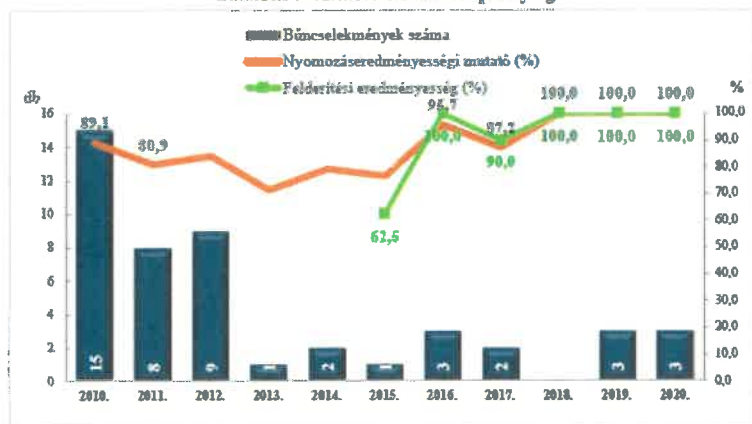

Embercsempészet
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Egészséget veszélyeztető bűncselekmények, vagyon elleni és vagyon elleni erőszakos bűncselekmények, továbbá közlekedési bűncselekmények:

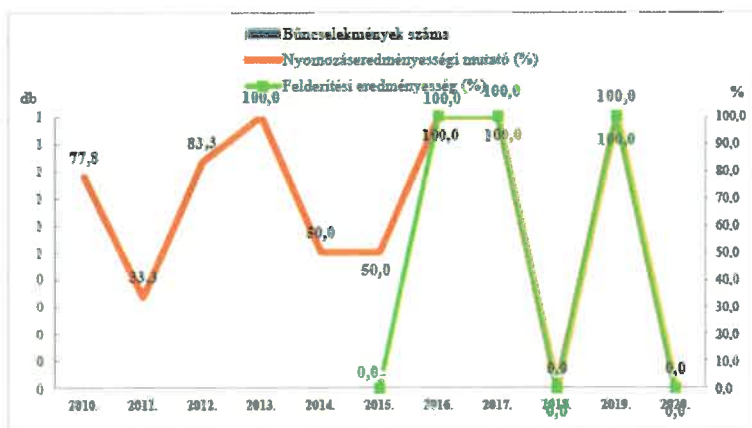
Garázdaság
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Önbíráskodás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

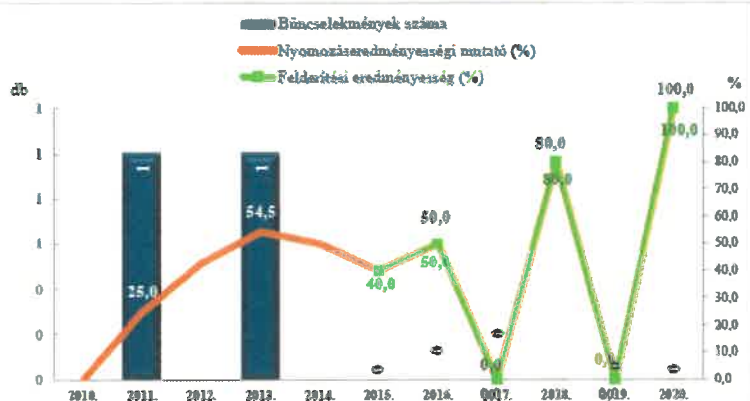
Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény (terjesztői magatartás)
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

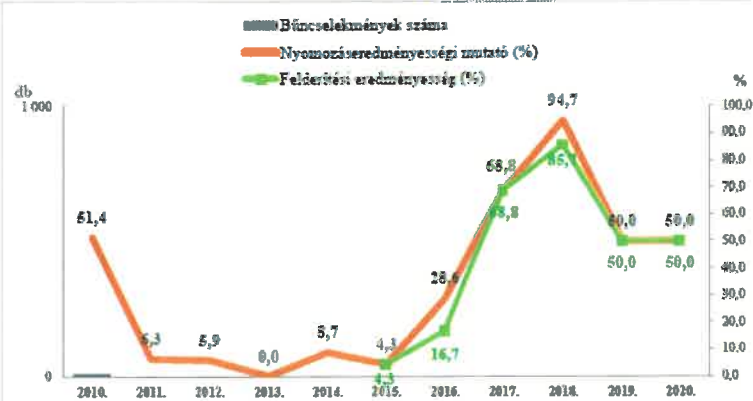
Lopás*
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság
* a lopások száma tartalmazza a betörései lopások számát is

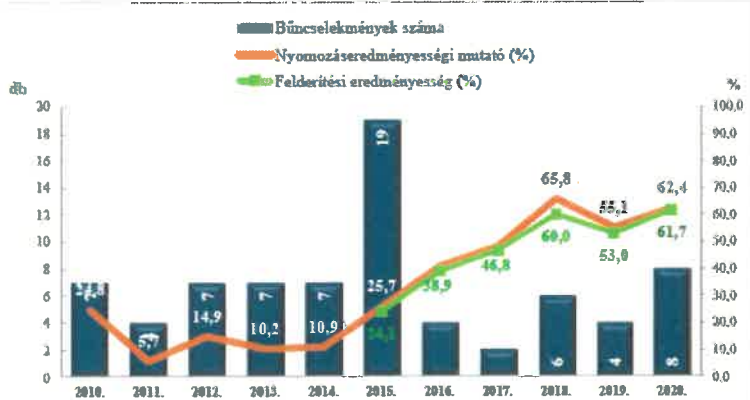
Személygépkocsi lopás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Zárt gépjármű-feltörés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

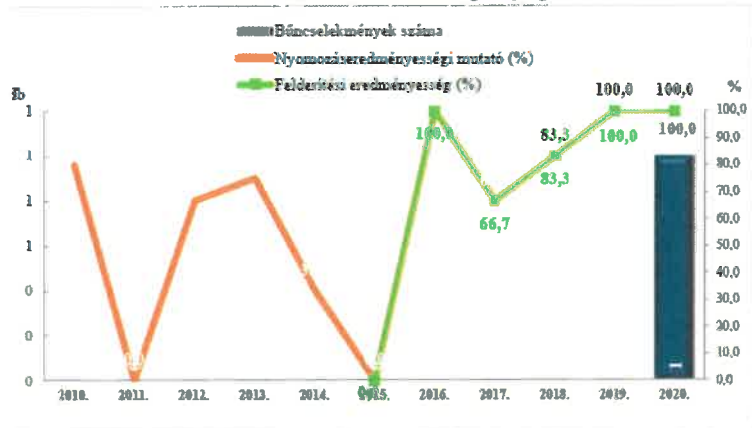
Lakásbetörés
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

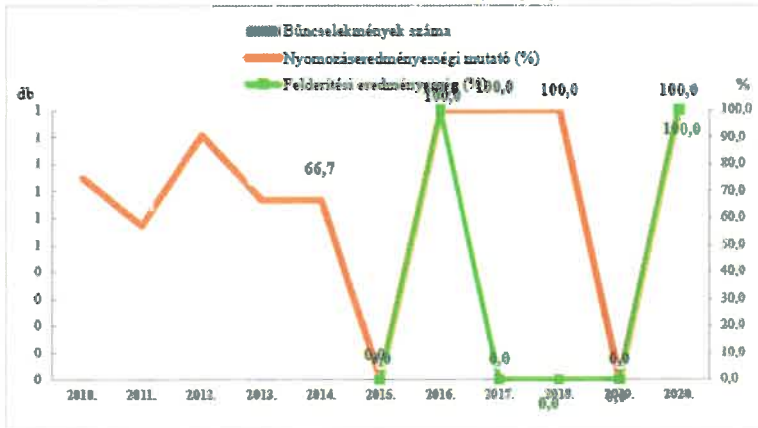
Rablás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Kifocztás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Zsárolás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Rongálás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Orgazdaság
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

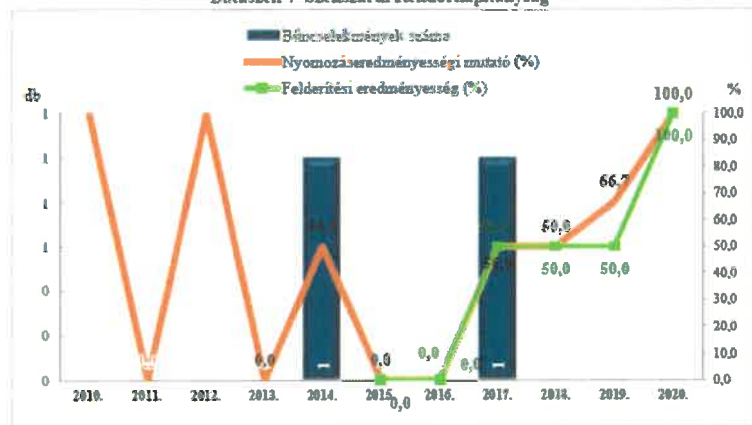
Jármű önkényes elvétele
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Segítségnyújtás elmulasztása
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

Cserbenhagyás
az ENyÜBS 2010-2020. évi adatai alapján
Bátaszék / Szekszárdi Rendőrkapitányság

IV. Beavatkozás

A **közbiztonság** az életminőség meghatározó része, olyan kollektív, értékkel bíró társadalmi termék, amelynek **kialakítása és megőrzése közös ügy**. A komplex bűnmegelőzési megközelítésnek egyszerre kell **rövid-, közép-, és hosszú távon eredményt** elérnie, ezért a feladatok tervezésénél – az eltérő eszközök által megkívánt eltérő módszerek alkalmazásánál – fontos a célok összhangjának biztosítása. A stratégia **tekintettel** van azokra a **szakpolitikákra** is, amelyekkel a bűnmegelőzésnek közös kapcsolódási pontjai vannak. Ezek a szakpolitikák: az egészségpolitika, a családpolitika, az ifjúságpolitika és a gyermekvédelem, a sportpolitika, a kulturális politika, a drog és alkohol elleni fellépés, a szociálpolitika, a foglalkoztatáspolitikai, a természetvédelmi politika, az építésügyi politika és a társadalmi felzárkóztatás célzó programok, valamint az információbiztonság. A megjelölt szakpolitikák elválaszthatatlanok az önkormányzat általános tevékenységétől, az eredményesség záloga a minden elem figyelembevételére kiterjedő tervezés és a koordinált végrehajtás. Azokkal a kriminális jelenségekkel, amelyek megelőzése, kezelése az állami szervek speciális felkészültségét és jogosultságait igényli (mint például a terrorizmus, a korrupciós jellegű bűncselekmények megelőzése) az önkormányzat stratégiai programja nem foglalkozik.

1. Célok:

Hosszú távú cél: az objektív közbiztonság és a szubjektív közbiztonságérzet közelítése és javítása, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a bűnözés csökkentése

Középtávú cél: a közösségi bűnmegelőzés rendszerének kiépítése a városban, amely magában foglalja az önkormányzat, a rendőrség, a helyi intézmények, a gazdasági élet helyi szereplői, a lakossági-, valamint civil szerveződések és a lakosság minél szélesebb rétegei közötti együttműködést.

Rövid távú célok:

- a megalkotott bűnmegelőzési stratégia elfogadása, az abban foglaltak realizálása;
- a kialakult akut problémák, krízisek gyors kezelése,
- a lakosság közbiztonságérzetének javítása technikai eszközökkel és humán erőforrások útján;

- Bátaszék Város Polgárőr Egyesülete munkájának támogatása, az Egyesület munkája iránti érdeklődés szélesebb körben való terjesztése;
- a bűnmegelőzés kommunikációjának erősítése az önkormányzat rendelkezésére álló kommunikációs csatornák igénybevételével;
- pályázati lehetőségek kihasználása, amelyekkel a célokhoz szükséges anyagi forrás megteremthető.

2. Prioritások:

- a városban lakók közbiztonságérzetének növelése
- az életminőséget javító közbiztonság megteremtése
- a bűnalkalmak korlátozása
- a bűnözést kiváltó okok csökkentése
- családon belüli erőszak csökkentése
- a gyermek-és fiatalkorú bűnözés megelőzése
- a gyermek-és fiatalkorú bűnözés csökkentése
- időskorúak védelmének növelése
- áldozattá, sértetté válás kockázatának mérséklése
- a kisközösségi integráció és kontroll fokozása
- a bűnmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek bővítése
- tájékoztatás és kommunikáció fejlesztése

3. Cselekvési terv:

- A településen élők egymás iránti szolidaritásának és az egymásért érzett felelősségvállalás növelése.
- Pályázati lehetőségek kihasználása, mivel a szűkülő önkormányzati bevételek mellett a településnek korlátozott a szabad forrása a bűnmegelőzési infrastruktúra kiépítésére.
- Illegális szemétkerakások megakadályozása : önkéntes jóvátétel szellemiségének megismertetése a rendelkezésünkre álló kommunikációs csatornák (szórólapok, felvilágosító előadások, iskola és óvoda bevonása) igénybevételével.

- Idős emberek megszólítása: mivel leginkább az idős emberek a kifinomult csalók, tolvajok, szélhámosok célpontja, így közbiztonsági szempontból az egyik legveszélyeztetettebb társadalmi csoport.
- Drogfogyasztás veszélyeire való rendszeres felhívás: Az új pszichoaktív anyagok, illetve a dizájner drogok veszélyeztetik elsősorban a fiatalok egészségét, terjedésük a bűnözésre való hajlamot fokozzák. Megoldás lehet a problémára a folyamatos figyelemfelhívás, a szülő figyelmének felhívása a kábítószer veszélyeire, továbbá az esetleges fogyasztás jeleinek időben történő felismerésére.
- Sebességkorlátok betartását elősegítő eszközök telepítése a balesetveszélyes helyzetek csökkentése érdekében. A közlekedési szabályokat be nem tartók, elsősorban a gyorskocsik miatt már nem csak főút mellett élők és a járdán közlekedők biztonsága fokozott veszélynek van kitéve, hanem a település belső útjai mellett élők is.
- Településünkön időszakonként ismétlődnek a fizikai és a graffitis rongálások. A hidak, közterületeken lévő berendezések, útjelző táblák, játszótéri eszközök, buszmegállók rongálásának eredményei tapasztalhatók. A fenti tevékenységektől eltántorítaná az potenciális elkövetőket a térfigyelő rendszer bővítése.
- Polgárőr Egyesület bevonásával járőrszolgálat folytatása, a járőrszolgálat teljesítéséhez szükséges technikai feltételek beszerzésének támogatása.
- A közösségi együttélés alapvető szabályairól és megsértésük jogkövetkezményeiről szóló 4/2016.(III.5.) önkormányzati rendelet érvényesülésének fokozott ellenőrzése.
- A bűnmegelőzés kommunikációjának erősítése a rendelkezésre álló kommunikációs csatornákon: közmeghallgatás, hirdetmények, értekezletek, lakossági fórumok, helyi televízió, helyi újság.

A cselekvési terv végrehajtását a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia szerinti bűnmegelőzési szereplők folyamatos részvételükkel segítik.

V. Megvalósítás

A programban meghatározott bűnmegelőzési feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezet pályázati források, külső szponzorok, támogatók igénybevételevel biztosíthatók igazán, az önkormányzat költségvetésében a fentiekre önerőt tud biztosítani.

A lakosság közbiztonságérzetének növelése a rendvédelmi és az önkormányzati feladatok harmonizálásával valósulhat meg. Az önkormányzat bűnmegelőzési stratégiája nem nélkülözheti a rendőrségi aktív szerepvállalást. A rendőrség az önkormányzat fő partnere a helyi közbiztonság megteremtésében. Kiemelt feladatot lát el még a feladatellátásban a helyi polgárőrség. E három kiemelt szereplő együttműködés keretében továbbra is fenntartja a rendszeres, személyes kapcsolatot, amelyen értékeli a megelőző időszak tapasztalatit, levonja a szükséges következtetéseket, amelyek alapján meghatározza a szükséges rövid és középtávú feladatokat.

A kommunikációs eszközök az önkormányzati hírcsatornák mellett bővíthetők a civil szervezetek segítségével is, azok bevonásával. A Gondozási Központ, a helyi egyház és a helyi nyugdíjas civil szervezetek támogatására is számíthatunk a 65 év felettiek megszólítása esetében is.

Amint a koronavírus okozta világjárvány ismét megengedi, hogy az élet visszatérjen a korábban megszokott kerékvágásba, az önkormányzat ismételten tud szervezni – személyes megjelenést igénylő - közösségépítő programokat is.

Bátaszék Város Önkormányzata a Bűnmegelőzési Stratégia felülvizsgálatát legalább 5 évente elvégzi, illetve, amennyiben a településen valamilyen jelentős változás áll be, akkor soron kívül felülvizsgálja.

VI. Forrás- és irodalomjegyzék

- A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) (a továbbiakban: NBS) szóló 1744/2013. (X.17.) Korm. határozat
- Központi Statisztikai Hivatal statisztikai adatai
- Bátaszék Város Településképi Arculati Kézikönyve
- Bátaszék Integrált Településfejlesztési Stratégia
- Szekszárdi Rendőrkapitányság - Bátaszék közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azokkal kapcsolatos feladatokról szóló – 2020. évi beszámolója

VII. Záradék

Bátaszék Város Önkormányzata Képviselő-testülete 168/2021. (V. 28.) számú határozatával hagyta jóvá.

Bátaszék, 2021. május 28.

Dr. Bozsolík Róbert
polgármester

